

Už jste cvičení ukončili? Anebo jste ho přeskočili? Je to samozřejmě na vás, ale pokud cvičení skutečně provedete před čtením dalšího textu, bude pro vás následující výklad mnohem jednodušší na pochopení.

První aspekt: Všimněte si toho, co se děje TEĎ

Jestliže jste cvičení body-scan provedli, nejspíš se mnou budete souhlasit, že jste všechny vjemy vnímali v přítomném okamžiku. Úplně stejně, jako vnímáte jednotlivé části těla, si můžete všimnout i svých ostatních prožitků, jako jsou myšlenky či emoce. Vzpomínáte-li například na nějakou událost, při zapojení vědomé všímavosti si uvědomíte, že PŘÁVĚ TEĎ se děje vzpomínka. Stejně tak když třeba plánujete nějakou cestu a v duchu si představujete, že jste zrovna v daleké exotické zemi, můžete si všimnout, že PŘÁVĚ TEĎ tu probíhá plánování, vizuální představy či nějaké emoce spojené s budoucí cestou. Možná se na ni chystáte až za několik týdnů, ale vaše plánování a těšení probíhají v tomto okamžiku. Tímto druhem pozornosti můžete vnímat jenom to, co se odehrává TADY A TEĎ. Představa, že brzy budete v Angkor Vatu, je právě nyní pouhou imaginací. Až tam skutečně dorazíte, stane se z ní reálný prožitek v živé přítomnosti. Budete vnímat horký vzduch, lechtající kapky potu na zádech, tlačící sandály nebo křik opic. Vidíte teď v duchu hrající si opici? Přesně tak, právě teď nevidíte opici, ale jenom její představu. Gratuluji k vašemu prvnímu vhledu!

Druhý aspekt: Vnímejte přímo, bez hodnocení

Pro názornost vám doporučuji opět použít zkušenost ze cvičení body-scan. Pokud jste si byli třeba vědomi tepla či chladu, ale v duchu jste to doprovázeli vnitřním komentářem typu „to je zima, to je teplo, musím přitopit / stáhnout topení“ a tak podobně, nebyla to všímavost. S mindfulness totiž vnímáme jenom vjem chladu či tepla, který můžeme prožívat úplně neutrálně, prostě jako vjem.

Znáte film Nebe nad Berlínem? V něm se na Zemi ocitne anděl. Dostane lidské tělo a najednou se objeví v Berlíně. Hmotné tělo je pro něj úplná novinka. Asi jako pro nás nové auto, když ještě přesně nevíme, jak co funguje a kde se zapínají stěrače. A protože je právě zima, začne si anděl se zájmem uvědomovat chlad, třesoucí se ruce a tuhé prsty. Dá si na ulici kafe z kelímku a najednou poprvé v životě vnímá, jaké to je, zahřát si ruce o horký nápoj. Na nic si nestěžuje, nic nekomentuje, jenom plnou, otevřenou a zvědavou

pozorností vnímá, jakou zkušenost prožívá. Jaké to je, vnímat chlad a teplo? Jak jste během cvičení body-scan vnímali chlad či teplo v těle vy? A co dotyky anebo různá napětí? Bylo to také jako poprvé? Bez vnitřních komentářů a postojů typu líbí či nelíbí? Pokud ano, je to výtečný začátek!

Lao-c' byl čínský mudrc, zakladatel taoismu. Vypráví se o něm legenda, že chodil každý den na procházku a vždy si vybral jednoho ze svých žáků, aby ho doprovázel. Měl však podmínku – jeho společník nesměl během celé pochůzky vyslovit jediné slovo. Jednoho dne byli svědky úžasného západu slunce. Žák se neudržel a unesen zážitkem vzdychl: „Jaká to nádhera!“ Od té doby ho Lao-c' již nikdy na procházku nevezl.

Může nám to připadat kruté. A také je těžké říct, kolik je na této legendě pravdy. O to ale nejde. Příběh nás upozorňuje na to, že jakmile svoje prožitky uchopíme myslí a začneme je popisovat, komentovat či interpretovat, už je nevnímáme plně. Pro zmíněného žáka se totiž vnímaná krása při vyslovení obdivných slov změnila na myšlenkový koncept. V tu chvíli již plně nevnímá samotný prožitek.

Třetí aspekt: Vnímejte proces namísto obsahu

Poslední aspekt se týká vnímání myšlenkového procesu. Běžně se se svými myšlenkami a představami zcela identifikujeme. Od rána do večera jsme pohrouženi v představách, plánech či vzpomínkách a vše, co si myslíme, považujeme za skutečnost.

Třeba se s někým pohádáte, šéf vám něco neprávem vyčte nebo se při důležité pracovní cestě porouchá služební vůz. Večer si pak jdete zaběhat nebo vyvenčit psa a pořád přemýšlíte nad tím, co se vám přihodilo za malér. Představte si, že z ničeho nic potkáte v lese tajemného kouzelníka, který má moc číst lidem myšlenky a řekne vám: „Nic z toho, nad čím přemýšlíš, není pravda.“ Nejdříve ze všeho vás napadne, že je to laciný trik, ty bambulo. Všichni přece nad něčím stále přemýšlíme. Ale kouzelník bude pokračovat: „Není tu nikdo, s kým ses pohádal, není tu žádný šéf ani rozbité auto.“ V tu chvíli ve vás hrkne, a když se po chvíli vzpamatujete, namítnete: „Ale je to pravda! Jsem příčetný a paměť mi zatím slouží dost dobře!“ Kouzelník se však nedá, protože mindfulness už praktikuje několik stovek let, a odpoví vám: „Právě teď jsou tu jen myšlenky, vzpomínky a tvoje rozbouřené emoce. Slyšíš vůbec ten zpěv ptáků? Vnímáš vůni lesa?“ Kouzelník totiž ví, že lidé žijí zakletí ve svých představách, plánech a vzpomínkách, a tak nevidí, že